

Komunikat prasowy

Luksemburg, 11 stycznia 2018 r.

Wsparcie regionalne w ramach inicjatywy JASPERS zapewniane przez Komisję i EBI wymaga lepszego ukierunkowania – twierdzą kontrolerzy UE

Jak wynika z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, w inicjatywie UE zarządzanej przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), która ma na celu wspieranie państw członkowskich przy składaniu wniosków o dofinansowanie z funduszy regionalnych i funduszy spójności, występują znaczne niedociągnięcia. Zdaniem kontrolerów „wspólna inicjatywa wsparcia projektów w regionach europejskich” (JASPERS) przyczyniła się co prawda do szybszego zatwierdzania projektów, ale nie była w stanie wpłynąć na absorpcję unijnych środków finansowych. W związku z tym w ich opinii wsparcie udzielane w jej ramach powinno zostać lepiej ukierunkowane.

Komisja Europejska i Europejski Bank inwestycyjny ustanowiły inicjatywę JASPERS, aby zapewnić państwom członkowskim, które przystąpiły do UE w 2004 r. lub później, niezależne, bezpłatne doradztwo przy przygotowywaniu wysokiej jakości propozycji dotyczących regionalnych projektów inwestycyjnych na dużą skalę.

Kontrolerzy przeprowadzili wizyty w Chorwacji, na Malcie, w Polsce i Rumunii, a kontrola objęła swym zakresem okres od 2006 r. do końca 2016 r. Kontrolerzy zaobserwowali uchybienia dotyczące definicji głównych celów, zadań i obowiązków JASPERS, które negatywnie wpłynęły na operacje podejmowane w ramach inicjatywy i zagroziły jej rozliczalności.

– Wsparcie w ramach JASPERS nie zostało dostatecznie ukierunkowane, co doprowadziło do dużej liczby anulowanych i wstrzymanych zadań – powiedział **Oskar Herics, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za sprawozdanie**. – Choć inicjatywa została ustanowiona z myślą o okresie 2007-2013, a następnie przedłużona, nie ma ona wyraźnie mierzalnych celów, które wskazywałyby osiągnięcie przez nią zamierzonych skutków.

Na początku okresu 2014-2020 w ramach inicjatywy JASPERS zaczęto również udzielać wsparcia na rzecz dużych projektów opóźnionych w realizacji, które musiały zostać przeniesione z poprzedniego okresu programowania, a także zachęcano państwa członkowskie do korzystania na większą skalę z bezpłatnej pomocy na etapie wdrażania projektów. Niemniej jednak żadne z tych zadań nie stanowiło priorytetu.

Wystąpiły poważne uchybienia w sposobie organizacji nowej funkcji niezależnego przeglądu jakości na lata 2014-2020. Zdaniem kontrolerów fakt, że za zatwierdzanie przeglądów jakości, jak i prac w zakresie doradztwa odpowiedzialna była jedna i ta sama osoba, naraził na szwank niezależność tych przeglądów i przełożył się na

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Rzecznik

Tel.: (+352) 4398 47063

Tel. kom.: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

Tel.: (+352) 4398 45410

Tel. kom.: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luksemburg

E-mail: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

wysokie ryzyko braku bezstronności względem funkcji doradczej JASPERS.

Pomoc zapewniana przez JASPERS była względnie kompleksowa, przyczyniała się do szybszego zatwierdzania projektów i zasadniczo wywarła pozytywny wpływ na jakość dużych projektów objętych kontrolą. Kontrolerzy ustalili jednak, że nie wpłynęła ona na planowany zakres, rezultaty czy harmonogram wdrażania tych projektów bądź że wpływ ten był znikomy. W okresie 2007-2013 Komisja potrzebowała mniej czasu na zatwierdzenie dużych projektów, jeśli zostały one objęte wsparciem zapewnianym przez JASPERS. Inicjatywa nie mogła jednak zasadniczo wpłynąć na absorpcję unijnych środków finansowych, głównie dlatego, że opóźnienia w realizacji występowały na poziomie poszczególnych projektów.

Jak zaobserwowali kontrolerzy, z biegiem czasu inicjatywa JASPERS w coraz większym stopniu skupiała się na budowaniu zdolności administracyjnych państw członkowskich. Jej wpływ na te zdolności nie poskutkował większą niezależnością od świadczonej przez nią pomocy. Zarówno organy krajowe, jak i beneficjenci projektów stwierdzili, że inicjatywa JASPERS miała pozytywne oddziaływanie na ich zdolności administracyjne, lecz kontrolerzy nie znaleźli żadnych dowodów na potwierdzenie, że faktycznie doszło do poprawy w tym zakresie.

Zaobserwowane uchybienia w powiązaniu z istotnymi niedociągnięciami w planowaniu, monitorowaniu i ocenie działań JASPERS zagroziły skutecznemu funkcjonowaniu inicjatywy, w szczególności pod względem wydajności i skuteczności.

Kontrolerzy UE zalecają, by Komisja:

- sprawowała większą kontrolę nad planowaniem strategicznym inicjatywy JASPERS, umożliwiając stopniowe jej wycofywanie w przypadku osiągnięcia przez nią jej głównych celów;
- niezwłocznie podjęła działania w celu zniwelowania dużego ryzyka braku bezstronności występującego w sytuacji, gdy JASPERS przeprowadza niezależny przegląd jakości projektów, które otrzymały już wsparcie doradcze z jego strony;
- uzyskała pełen dostęp do dokumentacji, tak by móc zweryfikować jakość procedur niezależnego przeglądu jakości przyjętych przez JASPERS;
- ukierunkowywała pomoc JASPERS w zależności od etapu rozwoju projektu oraz zapewniła, by inicjatywa nadal skoncentrowana była na doradztwie na rzecz dużych projektów;
- włączyła działania JASPERS do własnej strategii pomocy technicznej;
- dostosowywała stopniowo działania JASPERS na rzecz budowania zdolności administracyjnych w państwach członkowskich, tak aby zachęcać je do wypracowania trwałego poziomu takich zdolności;
- wprowadziła kompleksowy system monitorowania i oceny;
- zapewniła, by koszty funkcjonowania JASPERS były racjonalne i odzwierciedlały faktycznie poniesione nakłady.

Informacje dla redaktorów

Inicjatywa JASPERS jest finansowana wspólnie przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), Komisję Europejską (z budżetu UE) oraz Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju. Te trzy instytucje partnerskie jednomyślnie podejmują decyzje strategiczne co do kierunku inicjatywy i nadzoru nad nią.

Rzeczywisty koszt funkcjonowania JASPERS od momentu podjęcia działalności w 2006 r. do końca 2016 r. wyniósł około 284 mln euro. Około 79% tej kwoty zostało sfinansowane z budżetu UE, pozostały wkład został zapewniony przez innych partnerów w formie oddelegowania pracowników do JASPERS. W okresie od 2006 r. do grudnia 2016 r. Komisja zatwierdziła 963 duże projekty z okresu programowania 2007-2013. Około 53% z nich zostało objętych wsparciem JASPERS. Łączna kwota przeznaczona na te projekty wyniosła około 77,6 mld euro,

przy czym całkowity wkład ze strony UE wynosił 46,2 mld euro.

Za zarządzanie inicjatywą odpowiada specjalny dział EBI w Luksemburgu. Na potrzeby inicjatywy zatrudnionych jest 124 pracowników. Ma ona trzy biura regionalne w Warszawie, Wiedniu i Bukareszcie oraz oddział w Brukseli.

W przypadku Chorwacji i Polski Europejski Trybunał Obrachunkowy przeprowadził kontrolę we współpracy z najwyższymi organami kontroli tych państw, które równolegle prowadziły własne kontrole oddziaływania JASPERS na szczeblu krajowym. Trybunał planuje opublikowanie osobnego sprawozdania wspólnie ze wspomnianymi organami kontroli w lutym 2018 r.

Sprawozdanie specjalne nr 1/2018 pt. „Wspólna inicjatywa wsparcia projektów w regionach europejskich (JASPERS) – czas na lepsze ukierunkowanie działania” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.